

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Brunila, Viivi			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Poikkikansallisten investointien sääntely WTO:n jäsenmaiden kiistakysymyksenä			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansainvälinen politiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2007-05-14	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 105 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tämä tutkielma tarkastelee poikkikansallisten investointien sääntelyä koskevia kauppaneuvotteluita Maailman kauppajärjestössä. Tutkimusongelma keskittyy WTO:n jäsenvaltioiden pyrkimykseen neuvotella poikkikansallisia investointeja sääntelevä sopimus Cancúnin ministerikokouksessa Meksikossa vuonna 2003. Tarkastelun kohteena on poliittinen prosessi, jonka keskeisenä kiistakysymyksenä on ulkomaisia investointeja koskevan sääntelyn yhdenmukaistaminen monenkeskisen sopimuksen muodossa.</p> <p>Tarkastelen poliittisen kiistan luonnetta kahden samankaltaisen tapauksen avulla, joissa molemmissa on pyritty yhdenmukaistamaan poikkikansallisten investointien sääntelyä monenkeskisen sopimuksen avulla. Ensimmäinen yritys neuvotella monenkeskinen investointisopimus oli OECD:n vuonna 1998 kariutunut investointisopimusluonnos MAI (Multilateral Agreement on Investment). Toinen tapaus on samojen asiakysymysten käsittely WTO:ssa ja niiden aiheuttaman poliittisen kamppailun kärjistyminen Cancúnin ministerikokouksessa. Tutkielman tavoitteena on selvittää mitkä toimijat ovat olleet aktiivisia investointisopimuksen laajentamisen eteenpäinviemisessä. Kysyn työssäni myös, mitä jäsenvaltioiden investointisopimuksen laajennukseen tähtäävä kiista paljastaa kansainvälisen kauppajärjestelmän valtarakenteista ja valtarakenteiden muutoksesta sekä kehitysmaiden ja kehittyneiden maiden suhteesta WTO:ssa.</p> <p>Tutkielman näkökulma on kvalitatiivinen. Tarkastelen tutkimusongelmaani dialektisen metodin avulla. Tutkielman teoreettisena viitekehiksenä hyödynnän ensisijaisesti John Braithwaiten ja Peter Drahosin Global Business Regulation -tutkimusta. Käytän Braithwaiten ja Drahosin käsitettä foorumin vaihdosta (forum shifting) selittämään investointikysymyksen siirtymistä OECD:stä Maailman kauppajärjestöön. Täydennän analyysiiä Robert Coxin ja kriittisen kansainvälisen politiikan teorian selityksillä kansainvälisen talousjärjestelmän luonteesta ja valtarakenteista.</p> <p>Tutkimuksessa käytetty aineisto sisältää WTO:n sopimusluonnoksia ja lausuntoja sekä investointien ja kaupan suhdetta selvittävän komitean parissa tuotettuja jäsenmaiden kannanottoja. Aiheeseen liittyvä tutkimuskirjallisuus sekä asiantuntijoiden ja kansalaisjärjestöjen tuottama materiaali muodostavat tärkeän osan tutkimusaineistosta.</p> <p>Kiista investointisopimuksen neuvottelemisesta kärjistyi WTO:n viidennessä ministerikokouksessa Cancúnissa. Kehitymaat onnistuivat tehokkaalla koalitiopolitiikalla vastustamaan uuden sopimuksen neuvottelemista, jonka seurauksena rikkaiden maiden ajama sopimusluonnos ei mennyt läpi. Neuvotteluita uusista aiheista ei aloitettu ja ne poistettiin kokonaan Dohan kierroksen neuvotteluagendalta. OECD-maat ovat olleet investointisopimuksen ajamisessa aktiivinen osapuoli sekä jäsenmaiden koalitiona, että yksittäisten maiden taholta. Varsinkin EU ja Yhdysvallat ovat aktiivisesti ajaneet liberaalimman ja kattavamman monenkeskisen investointisopimuksen neuvottelemista WTO:ssa. Molempien aktiivisten toimijoiden voidaan katsoa heijastavan maiden yksityisen sektorin intressejä.</p> <p>Investointisopimuksen vastustajat estivät WTO:n käytön foorumina, jossa uusi entistä liberaalimpi investointisopimus olisi neuvoteltu. Foorumin käytön estäminen investointisopimuskiistassa antoi kehitysmaiden koalitiolle uuden roolin entistä vahvempana toimijana kauppajärjestössä. Vaikka OECD-maiden vahva rooli WTO:ssa ei todennäköisesti muutu, kehitysmaiden uusi painoarvo kauppajärjestössä tarkoittaa sitä, että niiden intressit täytyy ottaa huomioon, jos uusia asioita tai sopimuksia halutaan saada kauppajärjestössä menestyksekkäästi neuvoteltua.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>World Trade Organization - WTO</p> <p>Maailman kauppajärjestö</p> <p>investoinnit</p> <p>sopimukset</p> <p>poikkikansalliset investoinnit</p> <p>sääntely</p> <p>Multilateral Agreement on Investment</p> <p>MAI-sopimus</p> <p>globalisaatio</p> <p>kehitymaat</p>			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			